

організацією дистанційного навчання не було. Проте понад чотири п'ятих (84,4 %) опитаних у процесі дистанційного навчання натрапили на труднощі, пов'язані з належним доступом до інтернет-зв'язку.

Найзручнішими для проведення оцінювання результатів дистанційного навчання респонденти вважають системи AdFarm S.A. (46,7 %) та Misa (42,2 %), менш зручним, на думку студентів, є оцінювання знань за допомогою Google Forms (11,1 %).

Абсолютна більшість опитаних (93,3%) вважали, що в системі AdFarm S.A. відсутні недоліки, решта вказали на збої або незручності у завантаженні.

Понад половини (54,3 %) респондентів зазначили, що Misa немає недоліків, утім більше як п'ята частина (22,2 %) зауважила на часті збої у системі, а менше п'ятої частини (17,8 %) – на повільну роботу або не належне завантажування. Серед інших недоліків – система не завжди показує одразу результат, важко зорієнтуватись при необхідності повернутись до попередніх тестів, не має змоги взнати правильну відповідь після завершення тестування (по 2,2 %).

Щонайменше половини (53,3 %) студентів вважали тестування за допомогою Google Forms зручним, проте основним недоліком, на думку майже п'ятої частини респондентів (17,8 %), було відсутність обліку часу, відведеного на відповіді. Інші недоліки, названі респондентами: часто потрібно авторизуватись (4,4 %), не зручно і не звично, замало часу, важкі запитання, важко розпізнати тест з кількома правильними відповідями, не зберігається результат, коли закінчується час тестів, часто вибиває (усі по 2,2 %).

Для покращення застосування технологій дистанційного навчання студенти вважали, що корисними були б посилання на додаткові ресурси для вивчення дисципліни (84,4 %) та використання відеоконтенту (13,3 %). Один респондент (2,2 %) зауважив, що кращим варіантом є поєднанням онлайн- та офлайн-форм викладання.

Лише 8,9 % опитаних зазначили, що результативність освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у порівнянні з офлайн-навчанням є вищою, а майже половина студентів (48,9 %) – аналогічною. Своєю чергою, дещо більш як двоє четвертих респондентів (42,2 %) вважали її нижчою.

Висновки. За даними проведеного анкетного опитування з'ясовано, що майже чотири п'ятих (77,8 %) опитаних студентів задоволені станом організації оцінювання результатів освітнього процесу у дистанційному режимі. Проте понад двох п'ятих респондентів (42,2 %) вважали результативність цього навчання нижчою у порівнянні з офлайн-навчанням.

Виявлені побажання у використанні онлайн-систем, які використовуються для тестового контролю знань студентів дозволяють покращити якість навчального процесу у майбутньому.

РОЛЬ ДИСЦИПЛІН МІКРОБІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ НФАУ

Шаповалова О.В., Філімонова Н.І.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

shapolga2002@gmail.com

Вступ. Сучасний ринок праці вимагає від випускників НФаУ компетенцій високого рівня та якості. Усі види компетенцій, що мають стати надбанням сучасних фахівців у галузях

ВІДКРИВАЄМО НОВЕ СТОРІЧЧЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

фармації, промислової фармації, технологій медичної діагностики та лікування, ветеринарної медицини, які проходять навчання в НФаУ, складаються у загальну професійну компетентність, яка є основою професійного успіху. Сучасна надзвичайна ситуація в системі охорони здоров'я, що обумовлена пандемією коронавірусної хвороби, показала всьому світу важливість санітарно-медичних та епідеміологічних знань, опанувати які здобувачам вищої освіти допомагають дисципліни мікробіологічного профілю.

Мета дослідження. Полягає у визначенні впливу вивчення дисциплін мікробіологічного профілю на особливості формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти.

Матеріали та методи. Проводили аналіз навчально-методичних комплексів мікробіологічних дисциплін, що викладаються на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології НФаУ, та ролі методів та прийомів викладання у професійній підготовці випускників.

Отримані результати. На кафедрі мікробіології, вірусології та імунології НФаУ здобувачі вищої освіти всіх форм навчання загалом мають можливість опанувати біля 20 навчальних дисциплін мікробіологічного орієнтування, як обов'язкових, так і вибіркових. База для підготовки здобувачів на кафедрі має майже 90 - річну історію, яка почалась у 1932 році, коли під керівництвом академіка АМН СРСР М.М. Соловйова підрозділ почав працювати. Завдання, які вирішувалися співробітниками та студентами кафедри протягом десятиріч її функціонування, окрім учбових, охоплювали різні наукові напрямки мікробіології та епідеміології, визначення активності та розробки антибактеріальних препаратів природного та синтетичного походження, специфічних діагностичних та профілактичних препаратів, їх клінічного застосування у гуманній та ветеринарній медицині. Видатні вчені, які керували кафедрою в різні роки, професори С.А. Блінкін, Н.М. Мадієвська, Т.І. Захарова, І.Л. Дикий, заклали фундамент для створення сучасних програм навчальних дисциплін, які відповідають усім вимогам сьогодення. Усі дисципліни, що викладаються на кафедрі, є професійно орієнтованими і дають знання з основ медичної, санітарної та промислової мікробіології, епідеміології та епізоотології інфекційних хвороб різного генезу. Особливий інтерес здобувачів привертають курси з мікробіологічної безпеки лікарських засобів та біобезпеки, які ніколи не втрачають актуальності. Знання, отримані з цих дисциплін, є вкрай необхідними випускникам НФаУ в їх професійній діяльності.

Підготовка з мікробіологічних дисциплін для фахівців за освітньо-професійними програмами починається на 2 курсі. Матеріально-технічна база кафедри дозволяє проводити практичні та лабораторні заняття на високому якісному рівні. До структури кафедри входить Науково-дослідна лабораторія мікробіологічних та імунологічних досліджень (НДЛ МІД), яка атестована на право проведення вимірювань у сфері поширення державного метрологічного нагляду згідно ДСТУ ISO 10012:2005. Галузь атестації лабораторії містить види робіт за напрямками мікробіологічних досліджень антимікробних властивостей нових синтезованих сполук, комерційних препаратів, дезінфектантів; визначення мікробної контамінації готових лікарських препаратів, фармакологічних субстанцій; одержання бактеріальних діагностикумів; імунодіагностики та імунокорекції інфекційних захворювань і імунопатологічних станів; вивчення мікрофлори різних видів лабораторних тварин і довілля, музейних штамів бактерій. Приміщення НДЛ МІД відповідають вимогам чинних нормативних документів. Оснащення необхідними засобами виміральної техніки, обладнанням, реактивами, лабораторним посудом дозволяє проводити наукові роботи, демонстраційні та учбові тренінги для здобувачів вищої освіти. Персонал НДЛ МІД має професійну підготовку,

кваліфікацію та досвід щодо проведення робіт згідно із сферою об'єктів вимірювань. Керівником лабораторії є завідувачка кафедри, доктор медичних наук, професор Н.І. Філімонова.

Відомо, що підґрунтям професійної компетентності фахівців є спеціальні компетенції, які вони здобувають у закладі освіти. В процесі навчання та засвоєння методів, що використовуються при проведенні бактеріологічної діагностики інфекційних захворювань, дослідження мікробіологічної чистоти готових лікарських засобів та субстанцій для фармацевтичного застосування, санітарного стану приміщень та об'єктів довкілля, якості сировини та продуктів харчування та інших професійних навичок, особлива увага приділяється розвитку спеціальної компетенції в сфері професійної підготовки майбутніх магістрів фармації, фахівців з лабораторної діагностики та ветеринарної медицини. До особливостей формування професійної компетентності з мікробіології належить поєднання вимог біологічної безпеки при роботі з живими культурами мікроорганізмів, продуктами життєдіяльності людини, тварин та мікроорганізмів, біопрепаратами та діагностикумами з хімічною небезпекою при контакті з реактивами, алергенами, дезінфектантами та антисептиками, фізичними небезпечними факторами, якими є ультрафіолетове випромінювання, електричний струм, вологість, шум, пожежною небезпекою та людськими факторами. Навички працювати з найменшим ризиком для особистого здоров'я та вміння передбачувати та уникати контакту зі шкідливими виробничими факторами, які напрацьовуються на практичних заняттях та при проходженні виробничої практики в умовах НДЛ МІД поступово наповнюють професійну скарбничку здобувачів. В підготовці бакалаврів за освітньо-професійною програмою "Лабораторна діагностика" велике значення має виробнича практика. Згідно учбового плану здобувачі мають дві обов'язкові навчальні дисципліни - "Виробнича практика в бактеріологічній лабораторії" та "Переддипломна практика в бактеріологічній лабораторії", навчальний процес яких імітує виробничі умови дослідження клінічного матеріалу. Тому майбутні фахівці відчують себе присутніми на робочому місці та усвідомлюють важливість отримання результатів, які відповідають критеріям якості. Аналогічно, коли здобувачі фармацевтичної освіти власноруч проводять санітарно-мікробіологічні дослідження чистоти повітря, води, змивів з обладнання, відбувається необхідне поєднання фундаментальних теоретичних знань, отриманих на лекційних заняттях та при самопідготовці, з технологічними прийомами при виконанні конкретних видів робіт зі стерилізації, дезінфекції, виготовлення поживних середовищ та культивування мікроорганізмів з особистісним компонентом професійної компетентності - здатністю аналізувати отримані результати, робити висновки та планувати подальшу роботу. Проявом професійної спрямованості мікробіологічних дисциплін є наступність та повторюваність при їх вивченні. З кожним витком спіралі навчання здобувачі поглиблюють свої знання про мікробіологічні об'єкти, закономірності перебігу епідемічних процесів, формування імунної відповіді тощо. Сучасні інформаційні технології, що практикуються при роботі за пошуковими темами, які здобувачі опрацьовують під керівництвом викладача в науковому гуртку кафедри, при виконанні кваліфікаційної роботи в магістратурі, органічно доповнюють вищезгадані навчальні підходи, стимулюють пошукову діяльність та мотивацію здобувачів.

Висновки. Таким чином, набуття випускниками професійної компетентності є закономірним результатом вивчення навчальних дисциплін мікробіологічного профілю на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології НФаУ. Багаторічний досвід викладацької й наукової роботи викладачів надихає здобувачів вищої освіти на нові ідеї та професійні досягнення. При поєднанні знань, умінь, навичок з особистісними якостями формується інтегральна здатність людини вирішувати конкретні професійні проблеми.